

Szkolny Program Profilaktyki
Zespołu Szkół nr 9
Gimnazjum nr 4 w Suwałkach

Opracowany przez zespół w składzie:

- mgr Małgorzata Gołdowska
- mgr Marta Jutkiewicz
- mgr Jacek Banaszczyk

Suwałki, 2016

Szkolny program profilaktyki to program profilaktyki środowiskowej, to znaczy taki, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne. Zatem adresatami są uczniowie, ich rodzice a także nauczyciele i wychowawcy. Projekt uwzględnia specyfikę okresu rozwojowego odbiorców, ich doświadczenia, wpływy, którym podlegają, normy społeczne, które obowiązują w danej grupie. Większość młodzieży, na etapie gimnazjum, przechodzi zasadnicze przemiany związane z okresem dojrzewania, jest to czas poszukiwania własnej tożsamości, odnajdywania się w nowych rolach, zainteresowania płcią przeciwną, dużych zmian fizjologicznych, emocjonalnych, społecznych a także duchowych. Szkoła korzysta również ze wsparcia innych podmiotów w realizacji założeń programu, m.in. są to PSSE w Suwałkach, Urząd Miasta, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Leczenia Uzależnień. Dzięki wsparciu tych organizacji w szkole realizowane są programy profilaktyczne: „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Szkoła bez przemocy” i inne.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia.

Zapobieganie uzależnieniom może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę pierwszorzędową, drugorzędową i trzeciorzędową.

Profilaktyka pierwszorzędowa to działanie mające na celu: z jednej strony - promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców.

Profilaktyka drugorzędowa ma na celu ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).

Profilaktyka trzeciorzędowa rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony - przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.

Nowe spojrzenie na profilaktykę przeciwdziałania uzależnieniom przyjmuje nowoczesny sposób podejmowanych działań:

- **profilaktyka uniwersalna**, która jest skierowana do wszystkich uczniów niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających i podejmowania działań ryzykownych
- **profilaktyka selektywna**, skierowana do uczniów i wychowanków, którzy w większym stopniu narażeni na rozwój zachowań problemowych- wśród nich wyróżnia się trudności w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej, edukacyjne oraz wynikające ze wzmożonej nieuzasadnionej absencji w szkole
- **profilaktyka wskazująca** kierowana do uczniów, którzy już sięgnęli po substancje psychoaktywne, psychotropowe, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne - dopalacze lub są szczególnie narażeni na uzależnienie ze względu na uwarunkowania biologiczne

1. Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

2. Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

3. Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym jest mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji
- 4) przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny
- 7) z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji

PODSTAWA PRAWNA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkoła, wspierając rozwój dzieci i młodzieży, ma również za zadanie ochronę zdrowia i stworzenie warunków do zdobycia wiedzy i umiejętności służących do przeciwdziałania wszystkiemu, co zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu. Prawo do włączania zagadnień dotyczących profilaktyki w wychowanie dają szkołom następujące rozporządzenia i ustawy.

I. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (§2, ust. 1 pkt 1):

1. Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach.
2. Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego. Te rozporządzenia dotyczą szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych celem "wspomagania ucznia w jego wszechstronnym rozwoju" (§3 pkt 2).

II. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku podaje w rozdz. 1. art. 1.1: "ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane".

Art. 2. "Ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym".

Art. 4.1. "Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia psychicznego".

W zakres działań profilaktycznych wchodzi zadania przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi i nikotynie.

III. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi podaje w rozdz. 1, art. 2.1: "Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- 1) Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) Działalność wychowawczą i informacyjną.

Art. 4.1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży".

Art. 5. "Minister właściwy do spraw światy i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach nauczania wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym".

Promocja zdrowego trybu życia bez nikotyny i narkotyków uwzględniona jest w zarządzeniach i zalecana w programowaniu pracy wychowawczej szkoły.

IV. W Ustawie z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii znajduje się zapis:

Art. 1.2. "Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje: 1) działalność wychowawczą i zapobiegawczą".

Art. 3.2. "Zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, również przez: 1) szkoły i placówki objęte systemem oświaty oraz szkoły wyższe".

Rozdz. 2, Art. 7.1: "Działalność wychowawcza i zapobiegawcza obejmuje:

- 1) Promocję zdrowia psychicznego
- 2) Promocję zdrowego stylu życia,
- 3) Informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach".

Art. 7.2. "Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w szczególności przez:
1. Wprowadzenie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkół i innych placówek systemu oświaty".

Art. 8.1. "Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględni w podstawie programowej kształcenia ogólnego problematykę promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii".

Art. 9.4. "Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe formy działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem".

W programach szkolnej profilaktyki należy również uwzględnić szkodliwość nikotyny i uwrażliwić młodzież na jej zgubne skutki.

V. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W art. 3. czytamy: "ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu realizowana jest przez kształtowanie polityki zdrowotnej, ekonomicznej i społecznej, do której należy:

- 1) Ochrona prawa niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- 2) Promocja zdrowia przez propagowanie stylu życia wolnego od nałogu papierosów i używania wyrobów tytoniowych,

2a) Działalność wychowawcza i informacyjna.

VI. Konstytucja RP

VII. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.

VIII. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem;

IX. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. nr 51, poz.458).

X. Rozporządzenie MEN z dnia 18.08.2015r. wchodzące w życie 1.IX.2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii(Dz.U.poz.1249)

Zagadnienia z zakresu profilaktyki zawiera również **Statut Szkoły**.

CELE I ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Podniesienie motywacji uczniów do nauki.
2. Przeciwdziałanie agresji.
3. Rozwijanie kultury osobistej uczniów.
4. Przeciwdziałanie zażywaniu środków uzależniających (tytoniu, alkoholu, substancji psychoaktywnych) i promowanie zdrowego stylu życia.
5. Promowanie zdrowego stylu życia

Adresaci działań profilaktycznych nabędą należytą wiedzę i umiejętności w trakcie realizacji programu.

Uczniowie

1. Cała społeczność szkolna:
 - uczniowie nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające samostanowienie i obronę własnych praw ze szczególnym uwzględnieniem asertywności
 - uczniowie zdobywają umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem
 - uczniowie potrafią budować pozytywny obraz własnej osoby
 - uczniowie pogłębiają i wzmacniają naturalne systemy wsparcia (koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość)
 - uczniowie nabywają wiedzę i umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego

2. Grupa podwyższonego ryzyka:

- uczniowie kształtują postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających i paleniem papierosów
- uczniowie rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: asertywność, otwartość, empatia, radzenie sobie z emocjami i budowanie udanych relacji z ludźmi
- uczniowie potrafią rozwiązywać problemy, określają różnice zdań, akceptują różnice, poszukują rozwiązań
- uczniowie są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku dojrzewania

3. Grupa najwyższego ryzyka:

- szkoła prowadzi diagnozę młodzieży mającej kontakt z alkoholem, narkotykami, nikotyną i innymi środkami psychoaktywnymi, ponadto wskazuje możliwości uzyskania pomocy w specjalistycznych ośrodkach
- szkoła podnosi świadomość młodzieży odnośnie skutków używania środków psychoaktywnych i podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących ich zażywania
- nauczyciele ukazują możliwości stworzenia alternatywnych form działania w środowisku zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, narkotyków czy innych zachowań destruktywnych
- uczniowie uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami oraz agresywnym zachowaniem

Rodzice

- poznają motywy sięgania młodzieży po środki uzależniające
- uzyskają rzetelne informacje i wiedzę o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu
- poznają symptomy zażywania przez dziecko środków psychoaktywnych
- poznają miejsca i możliwości pomocy dla osób uzależnionych
- ponadto są wspomagani przez psychologa, pedagoga, wychowawców i nauczycieli w procesie wychowania

Nauczyciele

- stanowią przykład dla uczniów
- potrafią rozpoznawać symptomy zażywania przez dziecko środków psychoaktywnych
- poznają sposoby interwencji w sytuacjach spożywania przez uczniów alkoholu czy zażywania narkotyków
- znają zasady dobrej komunikacji i asertywnego zachowania

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Plan realizacji działań stworzony został z myślą o trzech grupach uczniów, rodzicach i nauczycielach.

Pierwsza grupa uczniów to cała społeczność szkolna, w której profilaktykę prowadzić będą wszyscy pracownicy szkoły i nauczyciele w ramach swoich przedmiotów, jak również wychowawcy klas na godzinach z wychowawcą.

Drugą grupą uczniów to grupa podwyższonego ryzyka, w której profilaktykę prowadzić będą indywidualnie i grupowo: pedagog szkolny wychowawcy klas lub dyrekcja w momencie wystąpienia ryzyka i wychowawcy w ramach zajęć prowadzonych na godzinach z wychowawcą.

Trzecia grupa uczniów to grupa najwyższego ryzyka, którą zajmować się będą specjaliści w swoich dziedzinach (terapeuci ds. uzależnień, PPP, policja, kuratorzy itp.).

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIDZIALNI	TERMINY
Ograniczanie wpływu negatywnych wzorców i ukazywanie wpływu pozytywnych. Promocja zdrowego stylu życia	- spotkania z osobami znaczącymi (autorytetami) - program „Znajdź właściwe rozwiązanie” - Szkolne programy promujące zdrowy styl życia	-wychowawcy wszystkich klas -pedagog i psycholog szkolny (pomoc w zapraszaniu osób - autorytetów) -nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, WOS	cały okres trwania programu
Ukazywanie alternatywnych metod, sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych	- lekcje z wychowawcą - ćwiczenia, - scenki dramatyczne - warsztaty z oferty PPP - spotkania z pedagogiem	-wychowawca klasy -pedagog szkolny -pedagog szkolny	cały okres trwania programu ustalone z PPP
Integracja grupy rówieśniczej	- ćwiczenia integrujące na lekcjach z wychowawcą - wycieczki, biwaki, itp. - realizacja programu adaptacji uczniów: „Otwórzmy drzwi do gimnazjum”	-wychowawcy klas pierwszych -pozostali wychowawcy i nauczyciele -dyrekcja -pedagog, psycholog -zespół ds. promocji szkoły	w ramach potrzeb (w przypadku nasilania się zachowań agresywnych) cały rok szkolny

I. Cała społeczność szkolna.

1. Podniesienie motywacji uczniów do nauki.

ZADANIA OGÓLNE	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIDZIALNI	TERMINY
Motywowanie uczniów do aktywności	- stosowanie metod aktywnych na lekcjach; - konkursy wewnątrzszkolne np. tematyczne	-wszyscy nauczyciele -liderzy zespołów przedmiotowych	na bieżąco
Kształtowanie umiejętności systematycznej pracy	- systematyczne ocenianie; - zajęcia wychowawcze, np. Jak się efektywnie uczyć? Jak planować swoją naukę?	-dyrektor -wychowawcy -nauczyciele	na bieżąco
Kształtowanie, rozwijanie postawy asertywnej, integracja zespołu klasowego, minimalizowanie negatywnych przejawów zachowań	- lekcje z wychowawcą poświęcone kształtowaniu postawy asertywnej; - zajęcia integracyjne - warsztaty PPP	-wychowawcy -wychowawcy -pedagog -psycholog	na bieżąco wg planu PPP

Wypracowanie metody współpracy z rodzicami	- zebrania z rodzicami - współpraca z Radą Rodziców - udział nauczycieli w szkoleniach	-wychowawcy -dyrektor -nauczyciele	Na bieżąco
Docenianie nawet najmniejszych osiągnięć ucznia, stwarzanie warunków do rozwoju obszarów objętych zainteresowaniami	dostosowywanie wymagań do możliwości uczniów; -prowadzenie kół zainteresowań; -imprezy i apele szkolne, samorządowe, - organizacja np.: "Dnia Talentów, Sztafeta Europejska, Festiwal piosenki obcojęzycznej " (prezentacja własnych zainteresowań i osiągnięć uczniów)	-wszyscy nauczyciele -opiekunowie Samorządu Uczniowskiego -dyrektor	na bieżąco
Diagnozowanie środowisk, wspieranie rozwoju	- współpraca z PPP, MOPS, i in. instytucjami. - odwiedziny w domu rodzinnym wychowanków	-wychowawcy -pedagog,psycholog	na bieżąco

2. Przeciwdziałanie agresji

ZADANIA OGÓLNE	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIDZIALNI	TERMINY
Wyposażenie uczniów w wiadomości niezbędne do pozytywnej organizacji czasu wolnego	- praca kół zainteresowań - współpraca z organizacjami pozaszkolnymi(Caritas, Dziewczynka z zapalkami - zespoły wokalne i taneczne - gazetka szkolna -Edukacyjne gry planszowe - Dyskusyjny Klub Filmowy - teatr szkolny „Maska” -teatr „Studnia Jakuba”	-dyrektor, wychowawcy i nauczyciele -pedagog, psycholog -nauczyciele - L. Szulc - A. Janulewicz - P. Osiecki - A. Janulewicz - E.Paszkowska	cały okres trwania programu

3. Rozwijanie kultury osobistej uczniów.

ZADANIA OGÓLNE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY
Promowanie pozytywnych wzorców (literatura, film, historia) Konkurs- „Gentleman roku”	- konkurs czytelniczy „Kto szuka nie błędzi”, - wystawa prac uczniów - wybór spośród uczniów	-nauczyciele, opiekunowie kół, biblioteka szkolna, nauczyciel plastyki -p. T.Stefanowicz, B.Klaus	cały rok
Konsekwentna postawa oraz wyrażanie dezaprobaty w stosunku do złych zachowań uczniów	- ustalenie jednolitego systemu oddziaływań wychowawczych – zasady zachowania	-wszyscy nauczyciele	cały rok
Podnoszenie świadomości pedagogicznej rodziców oraz angażowanie ich w życie szkoły	- informowanie rodziców o konieczności i sposobach oddziaływań wychowawczych - udział rodziców w imprezach szkolnych - spotkania z rodzicami	-dyrektor, wychowawcy	cały rok
Organizacja zajęć pozalekcyjnych, rozwijanie zainteresowań kulturą, sztuką	- działalność kół zainteresowań, - organizacja wycieczek, wyjść do kina, wyjazdów do teatru i muzeum,	-opiekunowie kół -wychowawcy klas	cały rok cały rok
Promowanie filmów edukacyjnych oraz uczenie krytycznego stosunku do mediów	- wykorzystywanie filmów popularno - naukowych na lekcjach, - cykl lekcji wychowawczych na temat media i ich rola, - Dyskusyjny Klub Filmowy	-wychowawcy -nauczyciele WOS - P. Osiecki	cały rok szkolny
Stwarzać uczniom możliwości do wzbogacania swojego słownictwa, rozwijanie sprawności językowej	- zachęcanie do korzystania z biblioteki szkolnej, - organizacja konkursów: ortograficznych, czytelniczych, recytatorskich, literackich	-bibliotekarz -nauczyciele j. polskiego we współpracy z bibliotekarzem	cały rok szkolny
Upowszechnienie wśród nauczycieli i młodzieży wiedzy na temat zagrożeń i konsekwencji działań korupcyjnych	-udział w szkoleniu: „Nie bierzesz – nie dajesz – wzorem się stajesz”	-D.Ratajczak -uczniowie biorący udział w szkoleniu	Cały rok szkolny

Przeciwdziałanie zażywaniu przez uczniów środków uzależniających (tytoniu, alkoholu i substancji psychoaktywnych).

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY
Informować uczniów o szkodliwości stosowania używek	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja konkursu „Wykomiksuj się z dopalaczy” - podczas godzin z wychowawcą - konkursy o tematyce zdrowotnej „Wiedzy o AIDS” - moduł WOS: wychowanie do życia w rodzinie - program profilaktyczny „Znajdź właściwe rozwiązanie” - „Program Profilaktyczno-Edukacyjny w zakresie eksperymentowania i nadużywania substancji psychoaktywnych” 	<ul style="list-style-type: none"> -pedagog szkolny -psycholog -wychowawcy klas -B.Klaus - J. Raczyło -B. Lichacz - B. Klaus - nauczyciel biologii, wychowania fizycznego, wychowawcy klas -pedagog -dyrekcja -Poradnia Leczenia Uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> I semestr ujęte w planach pracy wychowawcy klasowego I semestr cały rok szkolny
Wzmacniać wśród uczniów ich pozytywne cechy, wspierać uczniów w ich pozytywnej samoocenie	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie cyklu lekcji wychowawczych "Moje mocne strony" - stosowanie systemu nagród i pochwał w klasie i na forum szkoły - docenianie uczniów, konkurs absolwent roku, najlepsi uczniowie w nauce 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy -wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów -dyrekcja, psycholog 	cały rok szkolny
Uczyć uczniów jak sobie radzić ze stresem, odreagowywać napięcia	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja scenariuszy lekcji wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy klas, -pedagog 	cały rok szkolny

Organizować czas wolny uczniom, wskazywać alternatywne formy spędzania czasu wolnego	- organizowanie kół zainteresowań w szkole	-dyrektor	cały rok szkolny
	- organizacja wyjść do kina, teatru i muzeum	-wychowawcy	cały rok szkolny
	- organizacja wycieczek i biwaków	-wychowawcy	cały rok szkolny
	- organizacja imprez typu Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Sportu, dyskoteki szkolne i klasowe, spotkania wigilijne, „Mikołajki”	-wychowawcy, Samorząd Szkolny -rodzice	cały rok szkolny
Uczyć uczniów postaw asertywnych, jak nie ulegać presji grupy	- godziny z wychowawcą na temat asertywności	-wychowawcy klas	cały rok szkolny
	- podczas zajęć z wychowania do życia w rodzinie	Komendą Miejską Policji - B. Klaus	wg planu pracy nauczyciela
Diagnozowanie sytuacji rodzinnej ucznia	- zdiagnozowanie przez wychowawcę środowiska rodzinnego ucznia	-każdy wychowawca	cały rok szkolny
	- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Suwałkach	-wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok szkolny
	- wizyty w domu wychowanka (sytuacje wymagające interwencji lub pomocy), udzielanie wsparcia w sytuacji kryzysowej	-wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok szkolny
Przeciwdziałanie patologiom rodzinnym	- prelekcje, edukacja rodziców na zebraniach	-wychowawcy klas -pedagog szkolny we współpracy z PPP i KMP, psycholog	cały rok szkolny
Wprowadzić i realizować jasny system oddziaływań wychowawczych	- nagradzanie pozytywnych zachowań uczniów	-wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
	- konsekwentne stosowanie środków wychowawczych	-wychowawcy klas	cały rok szkolny
	-spójność oddziaływań wychowawczych	-wszyscy nauczyciele, psycholog	cały rok szkolny

Działania skierowane do rodziców.

ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI	TERMIN REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	FORMY REALIZACJI
1. Zapoznanie się z motywami sięgania młodzieży po środki uzależniające.	- warsztaty dla rodziców.	pedagog szkolny we współpracy z PPP, Miejską Komendą Policji, psycholog	cały rok szkolny
2. Zdobywanie wiedzy o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu.	- indywidualne spotkania z pedagogiem i wychowawcą.	-pedagog szkolny i wychowawca, psycholog	cały rok szkolny
3. Poznanie symptomów zażywania przez dziecko środków psychoaktywnych.	- działania w ramach podnoszenia świadomości pedagogicznej i psychologicznej rodziców.	pedagog szkolny i wychowawca, psycholog	cały rok szkolny
4. Poznanie miejsc i możliwości pomocy dla osób uzależnionych.	- pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.	-pedagog szkolny i wychowawcy klas, psycholog	cały rok szkolny
5. Współpraca z rodzicami w procesie wychowania.	- pomoc rodziców przy organizowaniu imprez szkolnych i klasowych – dofinansowanie przez Radę Rodziców dzieci z rodzin ubogich. - współpraca z Radą Rodziców. - informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole (zebrania z rodzicami, pisemna informacja)	-wychowawcy -dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, psycholog -wychowawcy, pedagog szkolny, dyrekcja -dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy, psycholog	cały rok

Działania skierowane do nauczycieli

ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Rozpoznawanie wczesnych objawów uzależnienia.	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla nauczycieli. - pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień. - propagowanie kursów i szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> -pedagog szkolny we współpracy z PPP, Poradnią Leczenia Uzależnień -nauczyciele -dyrektor, psycholog 	cały rok szkolny
2. Poznanie sposobów interwencji w sytuacjach spożywania alkoholu czy zażywania narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w szkole. - szkolenie z zakresu procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia przestępczością i demoralizacją 	<ul style="list-style-type: none"> -dyrekcja szkoły. -Zespół do spraw tworzenia procedur -pedagog szkolny we współpracy z MKP -psycholog 	<p>wrzesień</p> <p>cały rok szkolny</p>
3. Poznanie zasad dobrej komunikacji i asertywnego zachowania.	- warsztaty dla nauczycieli, szkolenia.	-dyrektor,	cały rok szkolny
4. Udzielenie nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub specyficzne trudności w uczeniu się	-szkolenie dla nauczycieli	-psycholog z poradni psychologiczno-pedagogicznej -psycholog szkolny	-październik 2015

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Cel główny ewaluacji:

Podniesienie efektywności pracy profilaktycznej szkoły.

Cele szczegółowe ewaluacji:

- Uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu profilaktycznego.
- Poznanie ewentualnych trudności i niedociągnięć, które pojawią się w trakcie realizacji programu.
- Dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu.

Obiekt ewaluacji:

Funkcjonowanie programu profilaktycznego w środowisku szkolnym Zespołu Szkół nr 9 Gimnazjum nr 4 w Suwałkach.

Kryteria ewaluacji:

- Zgodność efektów programu z założonymi celami.
- Adekwatność celów programu do potrzeb i oczekiwań adresatów programu i środowiska lokalnego.
- Zgodność z obowiązującymi przepisami.
- Akceptacja i realizacja założeń programu.

Pytania kluczowe

- Jaki jest stopień znajomości szkolnego programu profilaktyki wśród uczniów, nauczycieli i rodziców?
- Czy cele i zadania szkolnego programu profilaktyki są realizowane przez uczniów, nauczycieli, rodziców?
- W jaki sposób przebiega realizacja celów i zadań szkolnego programu profilaktyki?

- W jaki sposób szkolny program profilaktyki wpływa na rozwój ucznia, jego funkcjonowanie w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

Metody zdobywania informacji:

- Analiza dokumentacji szkolnej (dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen, zeszytów uwag).
- Badania kwestionariuszowe – ankieta i jej analiza.
- Wywiad z wybranymi osobami.
- Obserwacja.

Próba:

Wybrani losowo nauczyciele, rodzice, uczniowie.

Monitorowanie

Dokonywane będzie przez zespół ds. szkolnego programu profilaktyki pod koniec trzyletniego cyklu kształcenia , z wykorzystaniem wybranych metod zdobywania informacji.

Czas ewaluacji:

Ewaluacja programu profilaktycznego będzie dokonywana co 3 lata.

Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Nowomiejska 10, tel. 566-41-49
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ul. Kościuszki 45,
tel. 565-06-67
3. SPZOZ Poradnia Odwykowa, ul. Szpitalna 62, tel. 565-62-38
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. 23 Października 20 , tel. 566-38-97, 566-70-84
5. Dział Pomocy Kryzysowej, ul. 23 Października 20 a , tel. 565-28-91
6. Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, ul. Szpitalna 62, tel. 565-62-38

7. Stowarzyszenie Trzeźwościowe: Suwalskie Stowarzyszenie "Wybór", ul. Szpitalna 77, Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar”, Ul. Kościuszki 71A, tel. 566-12-92
8. Świetlice środowiskowe: im. Dzieciątka Jezus przy Zgromadzeniu Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus, ul. Artyleryjska 7, tel. 566-59-68, przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, ul. Kościuszki 72A, tel. 563-06-20, przy Oratorium św. J. Bosko, ul. Wyszyńskiego3, tel. 565-75-89, przy Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań”, ul. Waryńskiego 39, tel. 566-45-07, przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci i Młodzieży "Dom", ul. Daszyńskiego 25, przy Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, ul. Świerkowa 52
9. Sąd i Prokuratura: Sąd Rejonowy – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, ul. Kościuszki 69, tel.563-12-86, Sąd Rejonowy – Wydział Karny, ul. Waryńskiego 45, tel. 563-12-78, Prokuratura Rejonowa, ul. Pułaskiego 26, tel. 567-75-71,
10. Komenda Miejska Policji, ul. Pułaskiego 26, tel. 997, 567-24-03,
11. Placówki opiekuńczo – wychowawcze: Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy, tel. 566-25-29, Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, tel. 566-31-25

Szkolny Program Profilaktyczny

Nowelizowany według zmieniających się przepisów prawa i potrzeb w roku szkolnym 2015/2016 zatwierdzony i przyjęty do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej (Protokół nr 4 z dnia 17 listopada 2015r. Uchwalony w porozumieniu z Radą Rodziców.

.....
Przewodniczący Rady Rodziców

.....
Przewodniczący Rady Pedagogicznej